

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătorei Edineț din 21 februarie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian și de inculpatul

Filipciuc Anatolii XXXXX, născut la XXXXX, originar din or. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor al s. XXXXX, com. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 05.01.2016 - 17.05.2018,
instanța de apel: 14.06.2018 - 04.12.2019,
instanța de recurs: 07.02.2020 - 06.05.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț din 21 februarie 2019, Filipciuc Anatolii a fost condamnat în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal la 11 ani închisoare și art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal la 17 ani închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 18 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând cu 21.02.2019, cu includerea termenului de arestare preventivă din 07.09.2017 până la 03.03.2018 și din 03.03.2018 până la 21.02.2019.

De la inculpat s-a încasa în beneficiul statului cheltuielile pentru procedura de extrădare în sumă de 20.076 lei și 44 bani.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 34.804 lei pentru, efectuarea expertizelor judiciare, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că, la 05 noiembrie 2016, în jurul orelor 05⁰⁰, inculpatul Filipciuc A., având ca scop sustragerea bunurilor altei persoane, a intrat în casa lui XXXXX XXXXX, situată în s. XXXXX, r-nul XXXXX, și i-a cerut să-i

transmită banii. Primind refuz, a atacat-o aplicându-i cu deosebită cruzime multiple lovituri în regiunea capului și peste corp, cauzându-i leziuni corporale: traumă craneo-cerebrală închisă- hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragie subarahnoidiană, luxația oaselor antebrațului drept, fractura bilaterală a coastelor, echimoze multiple la față, umeri, brațe și cotul drept. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 08.11.2016, leziunile au fost produse prin acțiunea traumatică a unui(or) corp(uri) contondent(e) dur(e), și se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Tot el, la 05 noiembrie 2016, imediat după comiterea atacului tâlhăresc asupra lui XXXXX XXXXX, având drept scop ascunderea infracțiunii de tâlhărie, intenționat a incendiat din interior locuința acesteia, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX pin 08.11.2016 arsuri termice de gradul 2 și 3 a feții, gâtului, cutiei toracice, a ambelor brațe și coapsei drepte, care au fost produse prin acțiunea temperaturii majore, posibil prin flacără la 05.11.2016.

La 08.11.2016, orele 06³⁰, în rezultatul cauzării vătămarilor corporale, care se exprimă prin traumă craneo-cerebrală închisă - hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragie subarahnoidiană, luxația oaselor antebrațului drept, fractura bilaterală a coastelor, echimoze multiple la față, umeri, brațe și cotul drept și arsuri termice de gradul 2 și 3 a feții, gâtului, cutiei toracice, a ambelor brațe și coapsei drepte, XXXXX XXXXX a decedat, vătămarile corporale descrise fiind în legătură cauzală directă cu decesul victimei și fiind calificate ca grave, periculoase pentru viață.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că, pe la orele 05⁰⁰ dimineața, i s-a făcut foame și s-a pornit spre casa părintească. Mergând pe drum, a simțit miros de ceva ars de la casa vecinei sale. A văzut că poarta gospodăriei lui XXXXX XXXXX și ușa de la casă erau deschise. A intrat în casă, a auzit un geamăt și a văzut-o pe XXXXX XXXXX culcată la podea. A luat-o de jos și a încercat să o scoată din odaie, deoarece ieșea fum. Când a scos-o din coridor, din altă cameră s-a deschis ușa și cineva i-a aplicat o lovitură. Din acest motiv a lăsat-o pe XXXXX XXXXX în coridor. A văzut două persoane de gen masculin. El a fugit, iar o persoană care venea din urmă a tras scurta de pe el, care mai apoi a fost găsită de Tinei I. A alergat acasă la Russu F. și s-a culcat. A fost trezit de tatăl, Russu A., care i-a spus să-și strângă lucrurile, deoarece trebuie să vină fiica lui cu soțul și vor dormi în casă. El și-a strâns lucrurile într-un rucsac, inclusiv și costumul în care era îmbrăcat când a scos-o pe XXXXX XXXXX din cameră. Aceste lucruri li-a lăsat la Russu A. în casă și i-a spus că v-a veni după ele mai târziu. Când s-a întors Rusu A. i-a spus că le-au luat colaboratorii de poliție. După aceasta a plecat în Ucraina, apoi în Rusia.

Totodată, vina inculpatului este dovedită integral prin probele administrate.

Astfel, martorul Brudari (Tinei) I., a declarat că, când a ajuns la gospodăria lui XXXXX XXXXX totul era deja ars. În drum erau primarul, alți vecini, a întrebat ce s-a întâmplat, la care a primit răspuns că a ars casa și XXXXX XXXXX a fost transportată la spital. Mergând pe lângă gospodăria lui Filipciuc A., în drum, a văzut o scurtă de culoare neagră cu lampasuri albe pe care a recunoscut-o că este a lui Filipciuc A. Când a pus scurta pe mână, din ea a căzut buletinul de identitate a inculpatului. A intrat în casă la Rusu A. și l-a întrebat dacă cunoaște scurta, la ce a răspuns că este a lui Filipciuc A. și că nu cunoaște unde-i.

Martorul Rusu A., a relatat că în dimineața de 05.11.2016 a venit Tinei I., a spus că a găsit o scurtă și l-a întrebat dacă este a lui Filipciuc A. El a depistat că este a lui Filipciuc A., a dus scurta în casă, a pus-o pe pat și a văzut că Filipciuc A. dormea sub o plapumă. După aceasta, Filipciuc A. și-a strâns lucrurile și a spus că va veni mai târziu după ele. Când a ieșit din casă, era îmbrăcat în scurta care a adus-o Tinei I. Mai târziu, au venit colaboratorii de poliție care i-au spus că îl caută pe Filipciuc A. și au luat rucsacul lui. Peste un timp, a venit Filipciuc A. și a întrebat unde-i rucsacul, la ce i-a spus că l-au luat colaboratorii poliției. Apoi, el s-a întors și a plecat, nu l-a mai văzut.

Martorul Angheluș V., a declarat că activează în calitate de pompier. La 05.11.2016 în s. XXXXX a avut loc un incendiu la care a fost chemat. Deplasându-se la fața locului a depistat că, arde casa lui XXXXX XXXXX și au stabilit două focare, unul din interior - în cameră unde era cuptorul iar focarul era la intrare lângă ușă, iar altul din exterior. Soba nu a fost cercetată. Primul focar era în exteriorul casei într-un naves. Ventilul de la butelia de gaz era închis. În butelia de bucătărie era gaz și a fost scoasă afară. Cel mai tare ardea focarul din interior, acolo era instalat laminat pe podea. Focarele ardeau concomitent. Primul focar ardea plapuma care se afla jos lângă plită. Al doilea focar ardea podeaua din laminat, era și un pat din metal (setcă) însă nu cunoaște ce era pe el. Dintr-o odaie în alta nu a putut trece focul. La fereastra din odaie era puțin arsă rama. Ca pompier poate spune că, de la plită și de la sobă nu putea fi incendiul.

Martorul Moraru V., a declarat că a activat în calitate de ofițer de investigație al Secției Investigații Infrafracțiuni din cadrul IP Briceni. La 05.11.2016 a fost anunțat de către Unitatea de Gardă precum că a avut loc incendiu în urma căruia XXXXX XXXXX a fost internată în spital. Făcând legătura Șeful de investigație Cociurca V. a întrebat cu ce să se deplaseze și ce să facă. După aceasta a luat legătura cu Cușnir S., care activează zonal, după care s-au deplasat la Spitalul Raional Briceni în secția traumatologie la etajul trei și într-un salon se afla XXXXX XXXXX, fiind bandajată și sora acesteia Struna Z. Prima era într-o stare gravă și careva informații în acea zi nu a putut obține deoarece medicul a spus să nu i se pună întrebări. Atunci el a rugat medicii să-i anunțe când aceasta își va reveni. După aceasta, a doua zi Cușnir S. l-a sunat și i-a spus că medicul i-a comunicat prin telefon că XXXXX XXXXX și-a revenit. Ei s-au deplasat la spital și în salon era XXXXX XXXXX împreună cu sora sa Struna Z. Prin intermediul lui Struna Z. ei îi adresau întrebări, iar XXXXX XXXXX răspundea. La prima întrebare ea, adică XXXXX XXXXX a spus că a fost "Tolica" și până la urmă a spus și familia "Filipciuc", precum că i-a cerut bani după care și-a pierdut cunoștința și apoi și-a revenit. Când și-a revenit, ea ardea și a încercat să iasă afară și afară deja a cerut ajutor. A mai menționat că, nu i s-au dat multe întrebări deoarece ea se simțea rău. XXXXX XXXXX era arsă și mâna era ruptă. Hemoragii nu a observat la ea, însă era umflată la ochi și era arsă. Ei au întrebat-o care "Tolica" și ea a răspuns "Filipciuc" și se vedea că îl cunoaște bine. Ea a mai spus că Filipciuc era îmbrăcat în haine cu pete verzi, cafenii și a venit la ea cu scopul de a cere bani și i-a spus că, dacă nu-i dă bani, el îi dă foc. Explicațiile nu au fost înscrise la telefon deoarece a fost totul spontan și nu au înscris. Nu s-au pregătit pentru înregistrare deoarece nu s-au așteptat ca XXXXX XXXXX să decedeze.

Martorul Cușnir S., a declarat că, activează în calitate de ofițer de investigație al Secției Investigații Infrafracțiuni din cadrul IP Briceni. La 05.11.2016 a fost informat de

către unitatea de gardă precum că, în jurul orelor 05⁰⁰ dimineața a fost internată în Spitalul Raional Briceni o persoană cu arsuri în urma unui incendiu. El a venit la spital și a văzut-o pe pe XXXXX XXXXX, care era cu fața bandajată și mâna era arsă. Cu ea se mai afla și sora acesteia, Struna Z. Nu s-a putut de discutat cu XXXXX XXXXX, deoarece ea era în stare de șoc. Următoarea zi, a fost informat de către medic că, ultima și-a revenit și el împreună cu Moraru V. au vizitat-o la spital. Discutând cu XXXXX XXXXX, în piaiță, unde era prezentă și sora sa, a întrebat-o ce s-a întâmplat și ea a declarat că spre dimineață, la ea în casă a intrat Filipciuc A. și a cerut bani de la ea, spunându-i că, dacă nu-i dă bani, îi dă foc. Filipciuc A. era îmbrăcat în haine cu pete, iar în spate avea rucsac. Ea i-a comunicat că nu are bani după care și-a pierdut cunoștința și când și-a revenit ardeau hainele de pe ea și în casă totul ardea. Nu și-a putut aminti de ce și-a pierdut cunoștința. După aceasta, ea s-a târâit afară și a chemat în ajutor vecinii. A mai declarat că, la discuția cu XXXXX XXXXX au mai asistat sora ei, Struna Z. și Moraru V., medici nu erau. Ea vorbea bine, încet, dar vorbea. Nu-și amintește dacă XXXXX XXXXX a spus că a fost bătută, însă, susține declarațiile de la urmărirea penală. XXXXX XXXXX a spus concret că, a fost atacată de către Filipciuc Anatolii, l-a numit "Tolicica" sau "Tolica" și a spus că este vecinul ei. În afară de arsuri ea avea vânătăi pe față. Martorul a mai menționat că, este ofițer de investigații și cunoaște că pe Filipciuc au fost materiale cu bățai și a fost învinuit și în săvârșirea furturilor. El avea un comportament agresiv mai ales când era în stare de ebrietate. Pe înregistrarea video de la magazin, care a fost scos în urma declarațiilor părții vătămate XXXXX XXXXX, se observă că Filipciuc A. era îmbrăcat în formă cu pete și avea rucsac.

Martorul Ungureanu V., a declarat că, la 05.11.2016 a avut loc incendiul. El s-a deplasat la fața locului în s. XXXXX, r-nul XXXXX, a început a cerceta cazul. Cercetând casa de locuit, ducându-se o convorbire cu vecinul Lupu A., care i-a declarat că, în timp ce dormea a auzit niște trăsnete afară și când a ieșit a văzut-o pe XXXXX XXXXX, care era lângă poartă și ea zis să o ajute să se ridice. La fața locului au mai fost stabilite două focare de incendiu fapt ce survine din incendiere intenționată. Unul a fost stabilit în antreu în partea dreaptă, unde era amplasată butelia și plita de aragaz, era o verandă. Al doilea focar era stabilit în odaia de locuit, unde era amplasată și soba lângă fereastra de la intrare. Verificând soba din odaia dată, careva fisuri, deteriorări, ce ar putea duce la incendiu, nu au fost depistate. Cercetând-se gura sobei, cenușă nu a fost depistată, fapt ce a demonstrat că în sobă nu s-a făcut focul. A doua cauză, a fost în baza declarațiilor lui Cușnir S. care a afirmat că, el a dus o convorbire cu XXXXX XXXXX și ultima i-a comunicat că, la 05.11.2016 la ea în casă a intrat Filipciuc A., care i-a spus să-i dea bani și dacă nu-i dă îi va incendia casa. S-au exclus alte cauze de producere a incendiului și a fost acceptată cauza intenționată de producere a incendiului și așa a și rămas. La 07.11.2016 fost întocmită o încheiere și un act, el a întocmit și un proces-verbal de cercetare la fața locului, planul, schemă și încheierea tehnico-incendiară nr. 31 din 24.11.2016. În această încheiere concluzia a fost - incendiere intenționată. A mai menționat că a examinat locuința la 07.11.2016. Navesul era lângă fereastră. Fereastra era complet distrusă, s-a luat în considerație că ventilul la butelia de gaz și plita erau închise. Focarul era mai tare din exteriorul locuinței, decât din interior. Pereții aveau crăpături, focarul nu era de la sobă. Probabil incendiul a fost provocat prin stropirea cu ceva.

Potrivit procesului-verbal de audiere a lui Struna Z., din 06.09.2016, ultima a declarat că locuiește de una sigură în gospodăria sa, situată în s. Corjeuți, r-nul XXXXX. În s. XXXXX, r-nul XXXXX locuia tot de una singură, în gospodăria sa, sora ei, XXXXX XXXXX Iosif, născută la XXXXX. Ultima are fiică cu numele Lilia, familia căreia nu o cunoaște și care era plecată în Franța. La 06.11.2016, aproximativ la ora 07⁰⁰, i-a telefonat fiica surorii ei și i-a zis să plece de urgență la spitalul raional, fiindcă i-a telefonat o vecină a mamei ei și i-a comunicat, că mama ei, adică la sora ei, a ars casa și sora a fost transportată la spital. A venit la spitalul raional Briceni și a găsit-o pe soră în secția de reanimare într-o stare foarte grea. În urmare, a văzut că sora sa avea vătămări pe față și corp și și-a făcut concluzia tot atunci, că cineva a bătut-o. Când și-a venit în fire sora pe ceva timp, a reușit să vorbească cu ea și ultima i-a povestit că, în dimineața zilei de 05.11.2016, pe când afară de abia se lumina, în casă a intrat vecinul ei Filipciuc A., locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, care se afla în stare de ebrietate și care a cerut de la ea să-i dea toți banii, care-i avea acasă. Fiindcă ea a refuzat să-i dea banii, Filipciuc A. a început s-o bată cu cruzime, strigându-i că de nu-i dă banii, î-i va incendia casa. La un moment dat, fiindcă ea refuza să-i dea banii, a lovit-o cu putere în cap și ea a căzut fără cunoștință. Nu știe cât s-a aflat fără cunoștință, însă când și-a venit în fire, în odaie era fum și flăcări, totodată și hainele de pe ea ardeau. A dovedit să iasă din casă și să cheme în ajutor și iarăși și-a pierdut cunoștința. Nu a putut mai mult conversa cu sora, fiindcă ea și-a pierdut cunoștința.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2016, și a planșa-fotografică anexă, s-a cercetat gospodăria lui XXXXX XXXXX, din s. XXXXX, r-nul XXXXX.

Conform ordonanței de ridicare a obiectelor și documentelor din 05.11.2016, a fost dispusă efectuarea ridicării de la Rusu A. a unui rucsac cu bunuri materiale.

Potrivit procesului-verbal de examinare obiectului din 07.11.2016, a fost examinate imaginile video efectuate la 04.11.2016 în localul magazinului ÎI ”Scutelnic Victor”, situat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, prin care s-a constatat, că în jurul orei 17⁰⁰ în localul magazinului a intrat un tânăr, îmbrăcat în scurtă de culoare întunecată cu dungii de culoare albă pe mâneci, pantaloni cu pete de culoare albă și hachi, având în spate un rucsac de culoare verde.

Conform procesului-verbal de examinare obiectului din 08.11.2016, a fost examinat rucsacul ridicat la 05.11.2016 de la cet. Rusu A., locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, care aparținea lui Filipciuc A., prin care s-a constatat că, este un rucsac confecționat din materie de culoare verde, în care se aflau mai multe haine și o pereche de adidași, printre care un costum cu pete de culoare albă și hachi, totodată pe acest costum erau prezente pete de culoare brună, asemănătoare cu sângele

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului incendiului din 07.11.2016, Lupu L. și Cușnir S. au depus respectivele declarații.

Prin încheierea tehnico -incendiară din 24.11.2016, întocmită de către Secția Situații Excepționale Briceni, s-a constatat că cauza probabilă a generării incendiului casei de locuit a cet. XXXXX XXXXX, situată în s. XXXXX, r-nul XXXXX este -incendierea intenționată.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 08.11.2016, întocmit de către expertul medico-legal Vrenea S., decesul lui XXXXX XXXXX a survenit în rezultatul traumei asociate, exprimată prin trauma cranio cerebrală închisă,

hemoragii în țesuturile moi paricraniene, hemoragie subarohnoidiană fractură bilaterală a coastelor, luxația oaselor antebrațului drept, echimoze multiple la față, umeri, cotul drept, de asemenea arsuri termice de gradul II și III a feței, gâtului, cutiei toracice, brațe și coapsei drepte. Trauma cranio-cerebrală închisă, hemoragiile în țesuturile moi paricraniene, isubarohnoidală, luxația oaselor antebrațului drept, fractura bilaterală a coastelor, echimozele multiple la față, umeri, brațe și cotul drept au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp(uri) dur(e) contondent(e), posibil la 05.11.2016, iar combustii termice la față, gât, cutie toracice, ambele brațe și coapsei drepte au fost produse prin acțiunea temperaturii majore, posibil prin flacăra la 05.11.2016. Vătămrile corporale sunt în legătură cauzală directă cu decesul victimei și se califică ca grave, periculoase pentru viață.

Potrivit actului nr. XXXXX nr. 2 din 03.03.2018, Filipciuc A. a fost predat de către reprezentantul Poliției de Frontieră a Aeroportului Internațional Chișinău, reprezentantului IP Briceni.

Conform procesului -verbal de reținere a persoanei din 03.03.2018, Filipciuc A. a fost reținut "de facto" la 03.03.2018, ora 16³⁰.

Potrivit procesului-verbal de audiere al lui Filipciuc A. în calitate de învinuit din 04.03.2018, ultimul a declarat că, locuiește în s. XXXXX, r-nul XXXXX împreună cu tatăl său și doi frați. În vecinătate cu ei locuia XXXXX XXXXX, cu care erau în relații nu bune, deoarece dumneai era puțin stranie, permanent striga la oameni. La 04.11.2016, el a fost în ospetie la prietenul său Rusu F Deja la 05.11.2016, în jurul orelor 04⁰⁰ el se deplasa spre casă, fiind absolut treaz. Ajungând spre casă, a văzut-o pe XXXXX XXXXX în drum cu un băț, după care ea început să strige la el și l-a pălit cu bățul în regiunea capului și anume în nas, după ce plecat. El a ajuns-o din urmă, deja când ea a ajuns la casa ei și intra în coridor. El a împins-o și a început să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diverse regiuni ale corpului. În rezultatul aplicării loviturilor, picături de sânge de la XXXXX XXXXX au nimerit pe hainele sale. Când el o bătea, a observat că din odaia casei, în coridor ieșea fum. Imediat după ce a bătut-o, a hotărât să plece înapoi la prietenul său Rusu F. și să se culce. Când a plecat acolo, XXXXX XXXXX se afla jos, la pământ, în coridor și fără conștiință. A mai declarat că, personal nu a cerut și nu a estorcat careva bani de la XXXXX XXXXX și nu a dat foc locuinței acesteia. El a recunoscut faptul că a bătut-o pe XXXXX XXXXX, dar aceasta nu a fost făcut cu scopul de a lua de la ea bani, ci din motiv că ea l-a lovit și el s-a înfuriat. Totodată, a declarat că, nu a aprins locuința acesteia.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 18.05.2018, întocmit de către expertul judiciar psihiatru Țînțari A., Filipciuc A. nu suferă de careva boli psihice cronice și nici de psihice temporare. Avea capacitatea să-și dea seama de acțiunile sale în timpul infracțiunii incriminate. La moment Filipciuc A. de maladii psihice nu suferă, nu are necesitate de aplicare față de el a cărorva măsuri de constrângere cu caracter medical.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 25.01.2019 întocmit de către experții judiciari ai Laboratorului de Expertize Judiciare Inginero-Tehnice ai CNEJ: 1.) Din amprenta incendiului și sarcina de ardere al incendiului, care s-a produs la data de 05.11.2016 în casa de locuit a cetățencei XXXXX XXXXX din s. XXXXX, r-nul XXXXX, reiese că incendiul nominalizat a avut două focare și a fost generat de la o sursă deschisă de foc adusă din exterior. 2.) Din cauza modificării locului

incendiului după producerea lui este imposibil de determinat univoc mecanismul formării sursei de aprindere. 3.)La data examinărilor de expertiză, semne materiale în baza cărora poate fi stabilit care este materialul combustibil aprins nu este posibil. 4). Procesul de ardere al incendiului nominalizat s-a răspândit prin materialele arzătoare, amplasate în odaia din dreapta joasei prin deschizăturile geamurilor și ușilor spre încăperile adiacente.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 08.11.2016, întocmit de către expertul medico-legal Vrenea S., decesul lui XXXXX XXXXX a survenit, anume, în rezultatul traumei produse acesteia, descrise în partea rezolutivă a raportului de către expert, fiind calificate ca vătămări grave, periculoase pentru viață, comise în circumstanțele elucidate în conținutul raportului.

Totodată, ca probe concludente, pertinente, verosimile și directe sunt declarațiile martorilor Cușnir S. și Moraru V., care atât la urmărirea penală, cât și în ședința de judecată au declarat că, activând ofițeri de investigații, fiind informați despre infracțiunea săvârșită, au plecat la secția reanimare unde era internată XXXXX XXXXX, în rezultatul conversației cu aceasta, la care a participat și sora acesteia Struna Z., XXXXX XXXXX a menționat că, la data de 05.11.2016, în jurul orelor 04³⁰ - 05⁰⁰, în casa ei a intrat vecinul său Filipciuc A., îmbrăcat în haine cu pete, avea în spate rucsac și i-a cerut bani. Deoarece nu i-a dat bani, el a lovit-o în cap, iar de la lovitura în cap și-a pierdut cunoștința. Când și-a revenit, în casă era fum și flăcări, hainele de pe ea ardeau, după care s-a deplasat afară, Filipciuc A. deja nu era.

Aceleași circumstanțe au fost stabilite la audierea declarațiilor lui Struna Z. la 06.11.2016, consemnate în proces-verbal de organul de urmărire penală.

În acest context, sunt apreciate critic argumentele inculpatului Filipciuc A. precum că, martorii Cușnir S. și Moraru V. au depus declarații contradictorii, menționând locuri diferite, unde era internată decedata XXXXX XXXXX, la momentul audierii acesteia.

După cum reiese din materialele cauzei penale, și anume potrivit explicațiilor medicului Zănoagă I., formulate la faza urmăririi penale, la 05.11.2016, ultimul a menționat că, efectuând serviciul de gardă ca medicul chirurg, la data de 05.11.2016, în spitalul din or. Briceni a fost transportată pacienta XXXXX XXXXX, la orele 06³⁰, în secția chirurgie, menționând că era în stare grea și nu era posibilă comunicarea cu aceasta

Din motivele invocate de medicul Zănoagă I., Cușnir S. și Moraru V. au purces la interogarea lui XXXXX XXXXX a doua zi, când i-a informat medicul că aceasta, deja, poate să răspundă la întrebări.

Prin urmare, atunci când, Cușnir S. și Moraru V. au interogat-o pe XXXXX XXXXX, ultima a fost internată în secția traumatologie, ce se află la etajul trei din spitalul or. Briceni, ceea ce au confirmat ambii martori, fără careva contradicții în depozițiile sale.

În ședința de judecată, Filipciuc A. a depus declarații contradictorii, care nu au fost probate prin nici o dovadă concludentă și pertinentă, fiind unele absolut declarative.

Mai mult, pe parcursul urmăririi penale, la 04.03.2018, Filipciuc A. a depus alte declarații, recunoscând vina parțial, afirmând faptul că, la 05.11.2016, în jurul orelor 04⁰⁰, el a bătut-o pe XXXXX XXXXX, însă nu cu scopul de a lua bani de la ea, ci din

motiv că ea l-a lovit și el s-a înfuriat. Totodată, a declarat că, nu a aprins locuința acesteia.

Însă, în ședința de judecată, Filipciuc A. a formulat alte declarații, absolut divergente celor date la urmărirea penală, explicând aceasta prin faptul că, a fost impus de anumite persoane în F. Rusă, când era escortat în R. Moldova.

Cele din urmă, invocate de inculpat nu au fost probate prin nici o dovadă concludentă și pertinentă, fiind afirmații declarative, cu scopul de a induce în eroare instanța de judecată.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 188 alin. (3) lit. c) și 145 alin. (2) lit. k) Cod penal, ca atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viață, cu vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății, omor intenționat a unei persoane săvârșit cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 alin. (1), (2) Cod penal, că circumstanțe ce atenuază răspunderea penală nu s-au stabilit, la locul de trai inculpatul este caracterizat nesatisfăcător, infracțiunea de la art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal face parte din categoria celor grave, care se pedepsește cu închisoare de la 10 la 12 ani, cea de la art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor excepțional de grave, care se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 ani sau detențiune pe viață, concluzionând oportună aplicarea față de inculpat în temeiul art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal a pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, în baza art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 17 ani, iar în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Filipciuc A. să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

În același timp, instanța a statuat că cheltuielile pentru procedura de extrădare, fiind suportate din contul bugetului de stat în sumă de 20.076,44 lei, urmează a fi încasate de la inculpat.

Totodată, cerința procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare, și anume a: expertizei medico-legală nr. XXXXX din 25.11.2016- 8 526 lei, expertizei judiciare nr. XXXXX din 18.05.2018 - 1078 lei, expertizei judiciare nr. XXXXX din 25.01.2019-25 200 lei, în total a cheltuielile în sumă de 34.804 lei, este neîntemeiată.

Ori, potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Conform alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul bugetului de stat.

3. Procurorul în Procuratura r-lui Briceni, Cosarciuc Andrian, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsă în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal de 12 ani închisoare, art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal detențiune pe viață, iar în temeiul art. 84 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de detențiune pe viață, cu

executare în penitenciar de tip închis, cu încasarea de la Filipciuc A. în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 34.804 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Apelantul a invocat că, instanța de judecată la stabilirea pedepsei penale nu a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite de Filipciuc A., fapt care contravine prevederilor art. 7 Cod penal.

Astfel, instanța de fond nejustificat a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, fiind o pedeapsă prea blândă.

Inculpatul la locul de trai este caracterizat nesatisfăcător, nu este la prima abatere de lege, fiind anterior tras la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ Cod penal, însă urmărirea penală fiind încetată în legătură cu intervenirea actului de amnistie. Pe parcursul urmăririi penale a pus piedici în buna desfășurare a acesteia și anume imediat după comiterea infracțiunilor incriminate, inculpatul a părăsit teritoriul R. Moldova, astfel eschivându-se de la organul de urmărire penală, fiind anunțat în căutare internațională ceea ce a dus la tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale. În același timp fiind deja extrădat în R. Moldova și adus în fața organului de urmărire penală, prin diverse metode a încercat inducerea în eroare a organelor de drept și a instanței de judecată, inventând diverse versiuni după prima lui audiere și ulterior declarând că a dat asemenea declarații din motiv că a fost constrâns psihic de către ofițerul de urmărire penală (ceia ce nu s-a confirmat) sau a fost impus la aceasta de către condamnații din Federația Rusă pe parcursul perioadei cât s-a deținut sub arest în Rusia, declarații care nu au fost probate prin nici o probă concludentă.

Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 din Codul de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Astfel, la materialele cauzei penale au fost anexate probe certe, care dovedesc faptul suportării cheltuielilor judiciare în sumă 34.804 lei, însă instanța de nu a dat apreciere acestui fapt.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 14) din Codul de procedură penală, instanța de judecată trebuie să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând rejudecarea cauzei.

Apelantul a invocat că Cușnir S. și Moraru V. au acționând împotriva lui în calitate de martori, fiind cointeresați în finalitatea cauzei penale.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2019, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor.

Ori, apelurile sunt contradictorii circumstanțelor stabilite pe cauză și urmează a fi respinse ca nefondate, instanța de fond făcând o analiză amplă a probelor cercetate, just ajungând la concluzia privind recunoașterea ca vinovat a inculpatului în baza art. 188 alin. (3) lit. c) și art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal, corect punând la baza sentinței

de condamnare probele administrate și cercetate în ședința instanței de judecată și verificate în instanța de apel, astfel, stabilind corect starea de fapt.

În acest sens, conform declarațiilor martorilor Cușnir S. și Moraru V., urmează că discutând cu decedată în spital, ultima le-a indicat că ”spre dimineața la ea în casă a intrat Filipciuc A. și a cerut bani de la ea, spunându-i că dacă nu-i dă bani îi dă foc. Filipciuc A. era îmbrăcat în haine în pete, iar în spate avea un rucsac.... ea i-a comunicat că nu are bani după care și-a pierdut cunoștința și când și-a revenit ardeau hainele pe ea și în casă totul ardea...”.

Nu poate fi reținut argumentul inculpatului că martorii în cauză au depus declarații false, ori, aceștia au depus declarații sub jurământ, fiind preîntâmpinați de răspundere penală, cu atât mai mult că declarațiile acestora coroborează cu celelalte probe ale cauzei penale.

Declarații asemănătoare a depus și martorul Struna Z., care era sora victimei, și care a indicat că, soră-sa i-a spus că dimineața în jurul orei 05⁰⁰, la ea în casă a intrat Filipciuc A., care a cerut bani și când i-a refuzat a început să o bată spunându-i că-i va incendia casa, fiindcă nu i-a dat bani a lovit-o cu putere la cap, ea căzând și pierzându-și cunoștința.

La fel, vinovăția inculpatului se mai confirmă prin declarațiile martorului Finei I., că atunci când se îndrepta spre casa E. Coca, în drum a găsit o scurtă, pe care a recunoscut-o că-i aparține lui Filipciuc A., iar în buzunarul scurtei se aflau actele de identitate ale ultimului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 10.11.2016, sângele cadavrului XXXXX XXXXX se referă la grupa A\beta/A(II), cu antigenul suplimentar ”H”. În fragmentele de pete de pe vestă și pantaloni ridicate de la Filipciuc A., s-a depistat sânge uman. La determinarea apartenenței de grup a sângelui din aceste pete, s-au constatat antigenii ”A”, ”H”. În cazul provenirii acestui sânge numai de la o persoană, atunci ea se referă la grupa sanguină A\beta/A(II)/, antigenul ”H” suplimentar, ce nu exclude în cazul dat proveniența de la cet. XXXXX XXXXX. Însă, în caz ele amestec de sânge în microobiectele sus nominalizate de la două și mai multe persoane, ele pot fi de grupele sanguine A\beta, 0\alpha, \beta, cu prezența obligatorie concomitentă a antigenilor ”A”, ”H” în sângele acestor persoane.

Totodată, conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 08.11.2016 ”decesul cet. XXXXX XXXXX a survenit în rezultatul traumei asociate, exprimată prin traumă cranio-cerebrală închisă, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragie subarahnoidiană, fractura bilaterală a coastelor, luxatia oaselor antebrațului drept, echimoze multiple la față, umeri, brațe și cotul drept: de asemenea arsuri termice de gradul 2 și 3 a feței, gâtului, cutiei toracice, ambelor brațe și coapsei drepte. Trauma cranio-cerebrală închisă, hemoragiile în țesuturile moi pericraniene, hemoragia subarahnoidiană, luxația antebrațului drept, fractura bilaterală a coastelor, echimozele multiple la față, umeri, brațe și cotul drept au fost produse prin acțiunea traumatică a unui (or) corp(uri) contondent(e) diir(e), posibil la data de 05.11.2016, iar combustiile termice la gât, față, cutia toracică, ambele brațe și coapsei drepte au fost produse prin acțiunea temperaturii majore, posibil prin flacăra la data de 05.11.2016, vătămările corporale descrise fiind în legătură cauzală directă cu decesul victimei, calificându-se ca GRAVE, periculoase pentru viață”.

Conform încheierii tehnico-incendiară nr. 31, privind determinarea cauzei și focarului incendiului, au fost două focare a incendiului dintre care unul apropiat intrării în camera de locuit lângă fereastră, altul în antreul șopronului (la intrare), incendiul fiind provocat intenționat, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Ungureanu V. care a întocmit încheierea în cauză și în ședința de judecată a mai concretizat că în sobă foc nu s-a făcut.

Potrivit raportului de expertiză judiciară psihiatrico-legală nr. XXXXX din 18.05.2018 la inculpatul Filipciuc A. ”conștiința nu este tulburată, corect orientat în timp, spațiu și propria persoană..., gândirea coerentă, logică, tulburări de percepție nu se atestă, idei delirante nu expune, memoria și intelectul corespunde vârstei și studiilor făcute, critica prezentă”, astfel în concluzie se indică ”Filipciuc A. nu suferă de careva, boli psihice cronice și nici de tulburări psihice temporare. Avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale în timpul săvârșirii infracțiunii incriminate. La moment nu are necesitate de a aplicare față de el a căror-va măsuri cu caracter medical.”, raport ce denotă, că la momentul comiterii infracțiunilor, își conștientiza acțiunile.

Totodată, în cadrul urmăririi penale, Filipciuc A. a recunoscut că i-a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele peste diverse regiuni ale corpului decedatei XXXXX XXXXX, declarații ce în tot coroborează cu raportul de expertiză medico-legală a cadavrului E. Coca descris supra, la care au fost stabilite traumatisme pe diferite porțiuni ale corpului.

Deci, vinovăția lui Filipciuc A. de comiterea infracțiunilor incriminate este dovedită astfel ne fiind posibilă de a fi admisă solicitarea acestuia privind achitarea sa, iar faptul nerecunoașterii vinei, este o metodă de apărare, care nu poate echivala cu achitarea persoanei.

În același timp, instanța de fond corect a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului, ținând cont de gradul de pericol social al faptelor săvârșite, personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea.

Prima instanță corect a reținut faptul că infracțiunile incriminate de tâlhărie și omor agravat comise de Filipciuc A. fac parte potrivit art. 16 Cod penal din categoria celor grave (art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal), pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii pe termen de la 10 la 12 ani și din categoria celor excepțional de grave (art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal) pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa închisorii de la 15 la 20 ani sau detențiune pe viață, și prin aplicarea prevederilor art. 61 și 75 Cod penal și luând în considerație că făptuitorul nu a recunoscut vinovăția, este caracterizat nesatisfăcător la locul de trai, luându-se în considerație faptul că nu au fost constatate circumstanțe atenuante, însă au fost stabilite circumstanțe agravante - provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, săvârșirea infracțiunii cu bună-știință profitând de starea de neputință cunoscută a victimei, care se datorează vârstei înaintate, contrar celor solicitate de acuzatorul de stat, se atestă corectitudinea sentinței instanței de fond și în latura stabilirii pedepsei.

Corect i s-a stabilit și aplicat pedeapsa definitivă a închisorii pe un termen de 18 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Anume o astfel de pedeapsă instanța de fond corect a apreciat-o ca fiind proporțională și echitabilă acțiunilor ilicite comise de către inculpatul Filipciuc A., care va duce la atingerea scopului pedepsei de restabilire a echității sociale precum și

prevenire de comitere a noi infracțiuni atât din partea inculpatului cât și a altor persoane.

În concluzie, instanța de fond la stabilirea pedepsei s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal și art. 61 Cod penal, potrivit cărora pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv, la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cit și a altor persoane.

În acest sens, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului, acesta fiind unul din principiile aplicării Codului penal.

Este nefondată și solicitarea procurorului-apelant de încasare de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 34.804 lei suportate pentru efectuarea expertizelor ori, expertiza medico-legală nr. XXXXX din 25.11.2016 - 8526 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 18.05.2018 - 1078 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 25.01.2019 - 25200 lei, în total de 34804 lei, au fost efectuate în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea infracțiunilor imputate.

În acest sens, obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului-în cazul dat a cheltuielilor pentru expertiza medico-legală nr. XXXXX din 25.11.2016 - 8.526 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 18.05.2018 - 1.078 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 25.01.2019 - 25.200 lei, în total de 34.804 lei, acțiuni procesuale efectuate întru constatarea leziunilor corporale cauzate victimei XXXXX XXXXX, a stării psihice a inculpatului Filipciuc A., precum și analiza probelor biologice și a hainelor.

Dispozițiile art. 227 Cod de procedură penală, expres stabilește din ce sânt constituite cheltuielile judiciare și în special pct.4) alin.(2) al respectivului articol cert stabilește, că în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statutul de probă în procesul penal.

În prezenta cauză penală, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părților, deci instanța de fond corect concluzionând despre netemeinicia cerinței date, motivând-o în sentință.

La caz, deși alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat, totuși norma dată este aplicabilă cazului, deoarece infracțiunea incriminată inculpatului a fost comisă până la abrogarea acestei norme procesuale și anume la 05.11.2016 respectiv cheltuielile suportate pentru efectuarea expertiza medico-legală nr. XXXXX din 25.11.2016 - 8.526 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 18.05.2018 - 1.078 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 25.01.2019 - 25.200 lei, în total de 34.804 lei pe cauza dată urmează a fi trecute în contul statului.

5. Procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, a declarat recurs ordinar solicitând casarea parțială a acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, la stabilirea pedepsei, nu s-a ținut cont de caracterul social periculos al faptei omise, de consecințele care au survenit în urma comiterii infracțiunii și în cele din urmă de faptul că infracțiunea săvârșită a avut consecințe grave și a dus la decesul victimei, XXXXX XXXXX, la fel, și a cauzat prejudicii de ordin material prin incendierea locuinței ultimei.

Prin aplicarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 18 ani, nu s-a realizat o echitate socială și nu s-a atins scopul de „exemplaritate” al pedepsei penale, este una neechitabilă, prin care nu vor fi atinse scopurile generale ale pedepsei penale prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal; restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

Instanțele de judecată în mod neîntemeiat au respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpatul Filipciuc A. a cheltuielii de judecată ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală și anume: expertiza medico-legală nr. XXXXX din 25.11.2016 - 8.526 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 18.05.2018 - 1.078 lei, expertiza judiciară nr. XXXXX din 25.01.2019 - 25.200 lei, în total de 34804 lei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, în care a solicitat casarea hotărârilor adoptate, cu remitere cauzei la rejudecare.

Recurentul a invocat că, nu este vinovat de comiterea infracțiunilor incriminate, iar constatările organului de urmărire penală referitoare la declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, audiată în secția reanimare a spitalului raional Briceni despre circumstanțele celor întâmplare, contravin declarațiilor relatate de către martorii acuzării.

Astfel, Moraru V. a declarat că au audiat-o pe XXXXX XXXXX, în secția reanimare, împreună cu și cu ajutorul lui Struna Z., care este sora părții vătămate, iar Cușnir S. a declarat că, audierea a avut loc doar în prezența lui Moraru V., în lipsa acesteia.

Struna Z. ar fi întrebat-o pe partea vătămată despre cele întâmplare, iar ultima a comunicat că, dimineața la ea a venit Filipciuc A. și a cerut bani, fiind refuzat, ultimul s-ar fi enervat și a atacat-o, aplicându-i mai multe lovituri cu o deosebită cruzime.

De asemenea, Moraru V. a indicat că XXXXX XXXXX a răspuns la prima întrebare precum că, ”Tolicica”, apoi a pronunțat și familia ”Filipciuc”, ar fi cerut bani după care și-a pierdut cunoștința și apoi și-a revenit. Când și-a revenit, ea ardea și a încercat să iasă afară și afară deja a cerut ajutor. Moraru V. a mai menționat că, nu i-au fost acordate multe întrebări deoarece ea se simțea rău.

Declarațiile martorului Ungureanu V. sunt confuze și contravin declarațiilor martorilor audiați.

A fost condamnat în lipsa unor probe directe, iar Cușnir S. și Moraru V. au acționat împotriva lui, în calitate de martori fiind cointeresați în finalizarea cauzei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul inculpatului, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5.1. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al inculpatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.1. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile inculpatului, martorilor: Brudari (Tinei) I., Rusu A., Angheluș V., Moraru V., Cușnir S., Lupu L., Cușnir S., Struna Z. și Ungureanu V., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2016, planșa-fotografică anexă la procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2016, ordonanța de ridicare a obiectelor și documentelor din 05.11.2016, procesele-verbale de examinare obiectului din 07.11.2016 și 08.11.2016, procesul-verbal de cercetare la fața locului incendiului din 07.11.2016, plan schema pe faptul incendiului, încheierea tehnico-incendiară din 24.11.2016 întocmită de către Secția Situații Excepționale Briceni, raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 08.11.2016 întocmit de către expertul medico-legal Vreamea S., actul nr. XXXXX nr. 2 din 03.03.2018, procesul-verbal de

audiere al lui Filipciuc A. în calitate de învinuit din 04.03.2018, raportul de expertiză judiciară nr.XXXXXX din 18.05.20018 întocmit de către expertul judiciar psihiatru Țîntari A., raport de expertiză judiciară nr. XXXXX din 25.01.2019 întocmit de către experții judiciari ai Laboratorului de Expertize Judiciare Inginero- Tehnice ai CNEJ, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând motivele pentru care au respins dovezile și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând clar și cert prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 188 alin. (3) lit. c) și art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal, deci instanțele încadrând juridic corect fapta săvârșită.

Totodată, soluția calificare a acțiunilor inculpatului, coroborează și cu jurisprudența națională, potrivit căreia, dacă în timpul actului de tâlhărie persoana săvârșește și omorul intenționat al victimei acțiunile urmează să se încadreze prin concurs de infracțiuni, prevăzute de art. 145 și 188 Cod penal, cu indicarea în sentința a tuturor semnelor constitutive prevăzute la săvârșirea acestor infracțiuni. (*Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 28 iunie 2004, nr. 23. - Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, pct. 8.*).

Omorul săvârșit cu scopul de a ascunde o altă infracțiune se caracterizează prin aceea că făptuitorul, omorînd victima, urmărește să ascundă infracțiunea săvârșită în trecut sau infracțiunea care este săvârșită concomitent cu omorul. Scopul ascunderii se poate exprima în aceea că făptuitorul urmărește să nu se afle despre însuși faptul infracțiunii, despre participarea la infracțiune a unei anumite persoane sau despre alte împrejurări relevante ce țin de infracțiunea-scop. Circumstanța agravantă prevăzută la art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal operează indiferent dacă omorul este consumat sau a rămas la etapa de pregătire ori de tentativă. Pentru existența circumstanței agravante prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. k) Cod penal este necesară și suficientă dovada scopului urmărit, indiferent dacă acest scop a fost atins sau nu (*Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 24.12.2012, nr.11. - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP al RM), pct.5.10.*).

Prescripțiile și împrejurările enunțate supra, conform relevanțelor conținute în descriptivul hotărîrilor contestate, just au fost luate în considerare de către instanțele de fond și de apel.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat

la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, cu referire la argumentele recurentului acuzator (*pct. 5. din decizie*), se atestă că instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

În același timp, în raport cu celelalte motive invocate în recursul ordinar al procurorului, se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2. și 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) *pct. 14)*, 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) *pct. 1), 2), 6)* Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5., 5.1.* din prezenta decizie, sunt întemeiate pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei, inclusiv în latura pedepsei penale și a cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 *pct. 11¹)*, 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial

condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor și probelor cauzei, inclusiv în aspectul cheltuielilor judiciare și a pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestor chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile ordinare au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că inculpatului au fost aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian și de inculpatul Filipciuc Anatolii XXXXX, împotriva sentinței Judecătoriei Edineț din 21 februarie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 mai 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun